

**STROKOVNO POROČILO O PREDHODNI ARHEOLOŠKI RAZISKAVI – ARHEOLOŠKI IZKOP
TESTNEGA JARKA NA OBMOČJU PARCELE ŠT. 793/5, 793/9 K.O. GRADIŠČE V KRAJU
SMRJENE, OBČINA ŠKOFLJICA.**

EŠD:

16739 – Gradišče nad Pijavo Gorico – Arheološko najdišče Gradišče

Kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev dediščine št. :
62240-651/2021/2

Kulturnovarstveni pogoji ZVKDS OE Ljubljana št:
35102-0946/2021-2

Vodja raziskave:

Otmar Kovač, univ. dipl. arheolog

Datum izvedbe del:

7. 1. 2022

Avtor poročila:

Otmar Kovač, univ. dipl. arheolog

Nadzornik del:

kons. Dr. Maja Bricelj, univ. dipl. arheologinja, ZVKDS OE Ljubljana

V Dobrovi, 13. 1. 2022

KAZALO

	st.
POGLAVJE A	1
Podatki o raziskavi	1
Opis poteka in rezultati raziskave	2
Pregledni načrt raziskave	3
Fotografije kontekstov	4
Fotografija območja raziskave	4
POGLAVJE B	5
Podatki o raziskavi	5
Uvod	6
Motivi in cilji raziskave	6
Potek raziskave	7
Uporabljeni postopki in tehnika	7
Rezultati	7
Rezultati in njihova predhodna interpretacija	7
Opis in značilna fotografija najdišča	7
Pregleden načrt območja raziskave	9
Seznam stratigrafskih enot	10
Seznam najdb	10
Funkcionalna in kronološka opredelitev najdišča	10
Slikovni prikaz kontekstov in najdb	11
Podatki o arhivu najdišča	12
Lokacija in dostopnost arhiva	12
Seznam uporabljenih virov	12
Priloge:	12
Zapisnik ZVKDS:	13

POGLAVJE A

PODATKI O RAZISKAVI

1	Številka soglasja za raziskavo:	62240-651/2021/2
2	Koda raziskave:	21-0646
3	Ime najdišča:	Gradišče nad Pijavo Gorico-Arheološko najdišče Gradišče
4	Naselje:	Smrjene
5	Občina:	Škofljica
6	Katastrske reference	
	Parcela št.	793/5, 793/9
	k.o.	1710 Gradišče
7	EŠD:	16739 Gradišče nad Pijavo Gorico-Arheološko najdišče Gradišče
8	Vrsta najdišča:	Naselbina
9	Okvirna datacija:	Prazgodovina
10	Razlog izvedbe raziskave	Stanovanjska gradnja
11	Vrsta raziskave:	Invazivna
12	Raziskovalni postopek:	Intenziven terenski pregled, arheološki testni izkop
13	Posebne okoliščine raziskave:	Brez
14	Izvajalec:	Arheoterra d.o.o.
15	Vodja raziskave:	Otmar Kovač, univ. dipl. arheolog
16	Trajanje terenskih del raziskave:	1 dan
17	Način ureditve območja po končani raziskavi:	Zasip tesnih jarkov
18	Avtor poročila:	Otmar Kovač, univ. dipl. arheolog

Opis poteka in rezultati raziskave

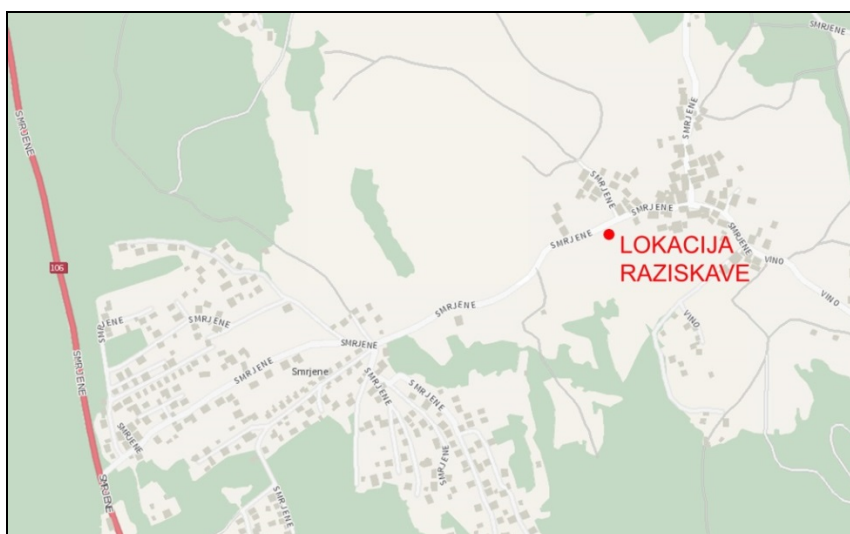
Na območju parcele št. 793/5 in 793/9 k.o. 1710 Gradišče smo dne 7. 1. 2021 izvedli invazivno predhodno arheološko raziskavo v obliki arheološkega testnega izkopa enega strojnega testnega jarka. Predhodna arheološka raziskava je bila izvedena na območju predvidene gradnje pomožnega objekta. Parceli se nahajata na območju EŠD 16739 Gradišče nad Pijavo Gorico – Arheološko najdišče Gradišče. Raziskava je bila izvedena v obsegu, kot je to opredeljeno v Kulturnovarstvenih pogojih ZVKDS OE Ljubljana (št. 35102-0946/2021-2).

Območje raziskave, parceli št. 793/5 in 793/9 k.o. Gradišče skupne površine 988 m², se nahajata v kraju Smrjene, JZ in J ob hiši z naslovom Smrjene 29A. Parceli se nahaja na širšem Z robu starega dela naselja Smrjene, ob cesti, ki od vasi poteka proti območju naselja novejših hiš nad magistralno cesto Ljubljana - Kočevje. Parcela 793/5 v smeri SZ meji na cestišče, parcela 793/9 pa na pozidano parcelo 793/6, obe pa v naravi predstavlja rahlo proti JV padajoče travnate površine, le te se nadaljujejo na sosednjih parcelah proti J in Z, mestoma se pojavljajo manjše njive. Ker smo raziskavo izvedli v zimskem času, je površino prekrivala tanka plast snega. Parceli št. 793/5 in 793/9 k.o. Gradišče sta sicer povezani s pozidano parcelo št. 793/6 na kateri se na nasuti umetni terasi nahaja stanovanjski objekt z naslovom Smrjene 29A, na tej parceli je bila leta 2016 bila izvedena predhodna arheološka raziskava, v okviru katere so bili v površinski plast najdeni tudi posamezni odlomki prazgodovinske keramike. Nov pomožen objekt bo sicer v večjem delu postavljen na območju parcele št. 793/5 k.o. Gradišče.

Na območju predhodne arheološke raziskave smo v skladu s pogoji ZVKDS arheološki testni izkop v obliki enega strojnega testnega jarka v izmeri 4,1 m x 1,8 m ter do globine 0,45 m, površina jarka je znašala 7,83 m². Jarek je bil orientiran v smeri S – J in umeščen na lokacijo predvidene gradnje, ki nam jo je pokazal partner naročnice, lokacija se nahaja na parceli št. 793/5 k.o. Gradišče.

Stratigrafska slika je v jarku preprosta. Kot površinsko plast smo določili nivo humozne plasti, ornice, ki jo prerašča ruša – SE 001, slednjo je v času raziskave prekrival sneg. Plast SE 001 je debela do 20 cm in prekriva nivo naravne rdečkaste ilovice SE 002, ki smo jo mestoma odstranili do globine 45 cm. Pod nivojem SE 002 in deloma v vzhodnem delu jarka tudi že pod SE001 se v jarku pojavi kamnita geološka osnova – SE 003, deloma razpadel dolomit. Končna globina jarka je bila 45 cm, mestoma manj. V jarku smo zgolj v SE001 določili drobce moderne opeke in 1 odlomek novodobne keramike. Te predmete smo pregledovali že na lokaciji in jih nismo posebej statistično analizirali. V testnem jarku nismo določili arheoloških ostalin.

Na osnovi izvedene raziskave na območju parcel št. 793/5 in 793/9 k.o. 1710 Gradišče, ki se nahajata na območju, ki je v Registru nepremične kulturne dediščine vpisano kot EŠD 16739 Gradišče nad Pijavo Gorico – Arheološko najdišče Gradišče ugotavljamo, da v testnem jarku nismo določili arheoloških ostalin.

Slika 1: Lokacija raziskave v kraju Smrjene, občina Škofljica (<http://zemljevid.Najdi.si>)

PREGLEDEN NAČRT

Slika 2: Fotografija značilnega konteksta na območju raziskave, testni jarek, Z profil in tlris (foto: O. Kovač).

Območje raziskave:

Slika 3: Območje raziskave, pogled proti vzhodu (foto: O. Kovač)

POGLAVJE B

PODATKI O RAZISKAVI

1 Številka soglasja za raziskavo:	62240-651/2021/2
2 Koda raziskave:	21-0646
3 Ime najdišča:	Gradišče nad Pijavo Gorico-Arheološko najdišče Gradišče
4 Naselje:	Smrjene
5 Občina:	Škofljica
6 Katastrske reference	
Parcela št.	793/5, 793/9
k.o.	1710 Gradišče
7 Lastnik zemljišča:	Katja Brlan, Smrjene 23A, 1291 Škofljica
8 Kartografska referenca:	x-88467.8891 y-468113.8638
9 EŠD:	16739 Gradišče nad Pijavo Gorico-Arheološko najdišče Gradišče
10 Vrsta najdišča:	Naselbina
11 Okvirna datacija najdišča:	Prazgodovina
12 Razlog za izvedbo raziskave:	Stanovanjska gradnja
13 Vrsta raziskave:	Invazivna
14 Raziskovalni postopek:	Intenziven terenski pregled, arheološki testni izkop
15 Posebne okoliščine raziskave:	Brez
16 Izvajalec:	Arheoterra d.o.o.
17 Odgovorna oseba izvajalca:	Otmar Kovač, univ. dipl. arheolog
18 Vodja raziskave:	Otmar Kovač, univ. dipl. arheolog
19 Namestnik vodje:	Brez
20 Strokovni sodelavci	Brez
21 Vir financiranja:	Katja Brlan, Smrjene 23A, 1291 Škofljica
22 Nadzornik:	kons. dr. Maja Bricelj, univ. dipl. arheolog
23 Pristojna OE ZVKDS:	Ljubljana
24 Trajanje terenskih del raziskave:	1 dan
25 Mesto začasne hrambe arhiva najdišča:	Prostori podjetja Arheoterra d.o.o.
26 Način ureditve območja raziskave po končani raziskavi:	Zasip tesnih jarkov
27 Ogroženost:	Brez

UVOD

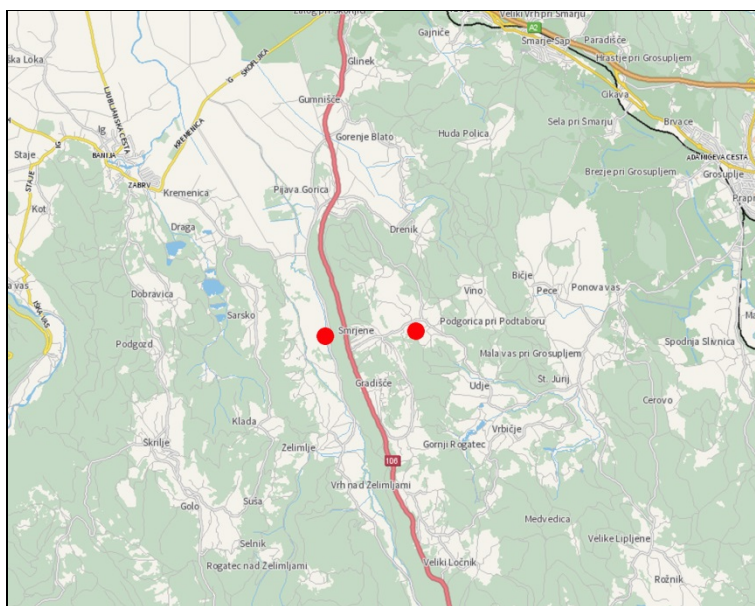
Motivi in cilji raziskave

Na območja parcele št. 793/5 in 793/9 k.o. 1710 Gradišče smo dne 7. 1. 2021 izvedli invazivno predhodno arheološko raziskavo v obliki arheološkega testnega izkopa enega strojnega testnega jarka. Predhodna arheološka raziskava je bila izvedena na območju predvidene gradnje pomožnega objekta. Parceli se nahajata na območju EŠD 16739 Gradišče nad Pijavo Gorico – Arheološko najdišče Gradišče.

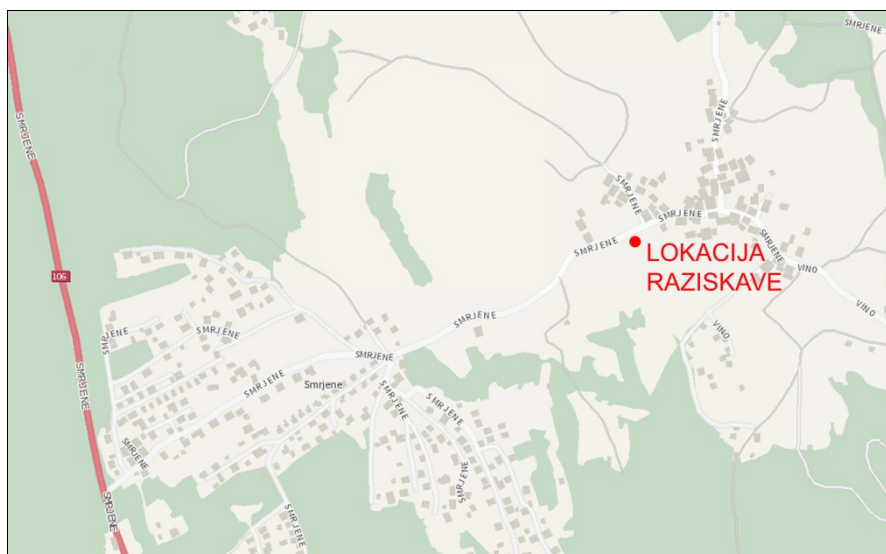
Raziskava je bila izvedena v obsegu, kot je to opredeljeno v Kulturnovarstvenih pogojih ZVKDS OE Ljubljana (št. 35102-0946/2021-2).

Cilj raziskave je bil preveriti arheološki potencial območja predvidene novogradnje pomožnega objekta.

Predhodna arheološka raziskava je bila z ustrežno terensko ekipo opravljen dne 7. 1. 2022 pod vodstvom Otmarja Kovača, univ. dipl. arheologa. Po zaključku del je bil testni jarek strojno zasut.

Smrjene v občini Škofljica (vir: <http://zemljevid/Najdi.si>).

Lokacija raziskave v kraju Smrjene, občina Škofljica (vir: <http://zemljevid/Najdi.si>).

Potek raziskave

Na lokaciji smo izvedli arheološki testni izkop v obliki strojnega testnega jarka na površini 7,83 m². Testni jarek je bil umeščen na območje parcele št. 793/5 k.o. Gradišče kjer bo stal nov objekt. Predpisana površina posameznega jarke je bila sicer 3 m x 1, 2m (3,6 m²), torej smo presegle predvideno površino izkopa.

Uporabljeni postopki in tehnika

Zemljino smo strojno odstranjevali pod nadzorom arheologa, delno smo glede na stanje očistili profil in tloris, plasti so bile dokaj mehke in vlažne. Po zaključku ročnih del smo vzpostavili arhiv raziskave: fotodokumentacija, opisi plasti in umestitev jarkov glede na ostale objekte.

REZULTATI

Rezultati in njihova interpretacija:

(Glej Pregleden načrt območja raziskave in Slikovni prikaz kontekstov v nadaljevanju)

Na območju predhodne arheološke raziskave smo v skladu s pogoji ZVKDS izvedli arheološki testni izkop v obliki enega strojnega testnega jarka v orientaciji S - J. Testni jarek smo umestili na območje predvidene gradnje pomožnega objekta

Stratigrafska opazanja in časovna opredelitev najdb iz posameznih testnih jarkov:

- Na območju testnega jarka se sicer nahaja travnata površina, ki pa je bila med raziskavo prekrita z snegom.
- Stratigrafska slika je v jarku preprosta in identična raziskavi iz leta 2016, ki je bila izvedena zaradi gradnje stanovanjske hiše na parceli št. 793/6 k. o.
- Kot površinsko plast smo označili humozen nivo preraščen z rušo – SE 001, ki se pojavi na celotnem območju. Plast SE 001 je debela od 20 cm, v njej smo v jarku določili drobce moderne opeke, ki jih povezujemo s smetenjem površine in 1 odlomek novodobne keramike, najverjetneje lokalne produkcije.
- Plast SE 001 prekriva nivo naravne rdečkaste ilovice SE002, ki se lahko pojavi na globini 20 cm in smo ji sledili do globine 45 cm. V ilovici SE 002 ni bilo najdenih predmetov ali sledov struktur.
- Mestoma že neposredno pod SE 001 ali pa v nivoju ilovice SE 002 se v jarku pojavi naravna kamnita geološka osnova SE 003, deloma že razpadel dolomit.
- Z izjemo najdenih predmetov v SE 001 v jarku nismo določili drugih sledov uporabe prostora na raziskani lokaciji.
- Med raziskavo v letu 2016 so bili sicer v površinski plasti najdeni tudi odlomki prazgodovinske keramike, katerih koncentracija se je nahajala na V delu parcele št. 793/6 k.o. Gradišče.
- V testnem jarku, ki je bil izkopen v okviru tukaj predstavljene raziskave na parceli št. 793/5 k.o. Gradišče, nismo določili arheoloških ostalin.

Na splošno pa ugotavljamo, da:

- smo na območju raziskave v testnem jarku v preseku določili nivoje plasti, ki jih opredeljujemo kot naraven, geološki nivo (SE 002 in 003).
- smo kot površinsko plast določili humozen nivo z rušo SE 001.
- nismo določili sledov arheoloških ostalin v testnem jarku in območju parcele št. 793/5 k.o. 1710 Gradišče.

Opis in značilne fotografije območja raziskave

Območje raziskave, parceli št. 793/5 in 739/9 k.o. Gradišče skupne površine 988 m², se nahajata v kraju Smrjene, JZ in J ob hiši z naslovom Smrjene 29A. Parceli se nahaja na širšem Z robu starega dela naselja Smrjene, ob cesti, ki od vasi poteka proti območju naselja novejših hiš nad magistralno cesto Ljubljana - Kočevje. Parcela 793/5 v smeri SZ meji na cestišče, parcela 793/9 pa na pozidano parcelo 793/6, obe pa v naravi predstavlja rahlo proti JV padajoče travnate površine, le te se nadaljujejo na sosednjih parcelah proti J in Z, mestoma se pojavljajo manjše njive. Ker smo raziskavo izvedli v zimskem času, je površino prekrivala tanka plast snega. Parceli št. 793/5 in 739/9 k.o. Gradišče sta sicer povezani s pozidano parcelo št. 793/6 na kateri se na nasuti umetni terasi nahaja stanovanjski objekt z naslovom Smrjene 29A, na tej parceli je bila leta 2016 bila

izvedena predhodna arheološka raziskava, v okviru katere so bili v površinski plast najdeni tudi posamezni odlomki prazgodovinske keramike. Nov pomožen objekt bo sicer v večjem delu postavljen na območju parcele št. 793/5 k.o. Gradišče.

Pogled proti SV, parcela št. 793/5 k.o. Gradišče z lokacijo testnega jarka (foto: O. Kovač).

PREGLEDEN NAČRT

Seznam stratigrafskih enot

(za pozicije SE v TJ glej: Slikovni prikaz kontekstov)

- SE 001 Plast trdo sprijetega, temno rjavega (10 YR 3/3) melja (90%) in peska (10%) z rušo. V tlorisu nepravilne, preseku raztegnjene oblike.
Interpretacija: površinska plast / ornica z rušo.
Najdbe: novodobna. keramika, drobci moderne opeke.
- SE 002 Plast rahlo sprijetega, rumenkasto rdečega (5 YR 4/6) glinastega melja (97%) in grušča (3%). V tlorisu nepravilne, preseku raztegnjene oblike.
Interpretacija: ilovica.
Najdbe: brez najdb.
- SE 003 Kamnita geološka osnova, dolomit. Brez najdb.

Seznam najdb

V testnem jarku smo v SE001 določili drobce moderne opeke in 1 odlomek novodobne keramike, najverjetneje lokalne produkcije. Te predmete smo pregledovali sproti in jih nismo posebej statistično analizirali in hranili. V drugih plasteh predmetov ni bilo.

Funkcionalna in kronološka opredelitev najdišča

Na osnovi izvedene raziskave na območju parcel št. 793/5, 793/9 k.o. 1710 Gradišče, ki se nahajata na območju, ki je v Registru nepremične kulturne dediščine vpisano kot EŠD 16739 Gradišče nad Pijavo Gorico – Arheološko najdišče Gradišče ugotavljamo, da v testnem jarku nismo določili arheoloških ostalin.

SLIKOVNI PRIKAZ KONTEKSTOV

TESTNI JAREK

(Za pozicijo glej pregledni načrt)

Mere: 4,1 m x 1,8 m. **Površina testnega jarka:** 7,38 m². **Globina testnega jarka:** do 0,45 m. **Orientacija:** S - J.
Parcela št. 793/5 k.o. Gradišče. Lokacija: 8 m J od cestišča, lokacija novogradnje.

Testni jarek: pogled na presek plasti v Z profilu in tlorisu (foto: O. Kovač).

Stratigrafska slika:

- SE 001** 0 – 20 cm: Plast rahlo sprijetega, temno rjavega (10 YR 3/3) melja (90%) in peska (10%) z rušo. V tlorisu nepravilne, preseku raztegnjene oblike.
Interpretacija: površinska plast / ornica z rušo.
Najdbe: novodobna. keramika, drobci moderne opeke.
- SE 002** 20 – 45 cm: Plast rahlo sprijetega, rumenkasto rdečega (5 YR 4/6) glinastega melja (97%) in grušča (3%). V tlorisu nepravilne, preseku raztegnjene oblike.
Interpretacija: ilovica.
Najdbe: brez najdb.
- SE 003** Kamnita geološka osnova, dolomit. Brez najdb.

Testni jarek, parcele 793/5 k.o. Gradišče, pogled proti S (foto: O. Kovač).

PODATKI O ARHIVU NAJDIŠČA

Lokacija in dostopnost arhiva raziskave

Arhiv predhodne arheološke raziskave je trenutno dostopen v prostorih podjetja Arheoterra d.o.o. Arhiv sestavljajo terenski sezname, opis stratigrafskih enot, testnih jarkov ter digitalni posnetki kontekstov. V skladu z zakonom bo v predpisani obliki in obsegu predan pristojnemu muzeju.

Seznam uporabljenih virov

P. Barker: Tehnike arheološkega izkopavanja, *Ljubljana 1998.*

<http://rkg.gov.si/GERK/viewer.jsp>

<http://prostor3.gov.si/javni/login.jsp?jezik=sl>

<http://rkd.situla.org/>

<http://zemljevid/Najdi.si>

Priloge:

- **Konservatorski zapisnik**

Številka: 35102-0946/2021
Datum nadzora: 7. 1. 2022
Odgovorni konservator: dr. Maja Bricelj

ZAPISNIK KONSERVATORSKEGA NADZORA NAD TERENSKIMI DELI RAZISKAVE

Osnovni podatki o raziskavi po soglasju za raziskavo	
1.1 Ime najdišča	21-0646 (stan. gradnja Brlan)
1.2 Naselje	Smrjene
1.3 Evidenčna številka dediščine	EŠD 16739: Gradišče nad Pijavo Gorico – Arheološko najdišče Gradišče
1.4 Številka soglasja za raziskavo	62240-651/2021/2
1.5 Izvajalec raziskave	Arheoterra d.o.o., Ulica bratov Učakar 14, 1000 Ljubljana
1.6 Vodja raziskave	Otmar Kovač, univ. dipl. arheolog
1.7 Namestnik vodje	/
1.8 Vrsta raziskave	arheološki testni izkop
1.9 Datum začetka in konca terenskih del	7. 1. 2022
1.10 Mestočasne hrambe arhiva najdišča	Prostori podjetja Arheoterra d.o.o.

Nadzor nad skladnostjo z izdanim soglasjem za raziskavo	skladno	ni skladno
2.1 Prisotnost vodje raziskave oz. njegovega namestnika	X	☐
2.2 Ustreznost lokacije posega	X	☐
2.3 Ustreznost sestave in številčne zastopanosti raziskovalne skupine	X	☐
2.4 Obvestilo konservatorju o začetku terenskih del	X	☐
2.5 Obvestilo pristojnemu muzeju o začetku terenskih del	X	☐

Nadzor nad strokovnostjo izvedbe	ustrezno	neustrezno
3.1 Ustreznost uporabljenih metod in tehnik izkopavanja in dokumentiranja z vidika vsebine, vrste, tipa, datacije in kompleksnosti najdišča ter posebnih okoliščin raziskave	X	☐
3.2 Celovitost in usklajenost dokumentacije z veljavnimi standardi	X	☐
3.2.1 Ustreznost dokumentacije prostorskih izmer	X	☐
3.2.2 Ustreznost dokumentacije stratigrafskih, strukturnih, zbiralnih oz. drugih enot	X	☐
3.2.3 Ustreznost pisne dokumentacije	X	☐
3.2.4 Ustreznost slikovne dokumentacije	X	☐
3.2.5 Ustreznost dokumentacije o zbirkah najdb	X	☐
3.2.6 Ustreznost dokumentacije o zbirkah vzorcev	X	☐

3.3 Ustreznost urejenosti, označenosti in hrambe najdb in vzorcev z manj zahtevnim varovalnim režimom ter njihova usklajenost z veljavnimi standardi	X	☐
3.4 Ustreznost ravnanja in primarne zaščite klimatsko in varnostno občutljivih najdb in vzorcev	X	☐

Izdelava strokovnih poročil o raziskavi	
4.1 Prvo strokovno poročilo velja kot končno strokovno poročilo	☒
4.2 Potrebno je izdelati prvo strokovno poročilo in končno strokovno poročilo	☐

Vsebinska in izvedbena problematika raziskave
/

Ukrepi varstva in navodila izvajalcu za ureditev območja raziskave po koncu terenskih del
/

Opombe, opozorila na nepravilnosti, izrečeni ukrepi
/

Pripombe odgovornega vodje raziskave k poteku in ugotovitvam konservatorskega nadzora

Podpis vodje raziskav:

Podpis odgovornega konservatorja: